

- Sisältää:
1. Evankelis-luterilaisen kirkon kuntoutustoiminta
 2. Työeläkekuntoutus
 3. Työkykyä ylläpitävä varhaiskuntoutus

1. EVANKELIS-LUTERILAISEN KIRKON KUNTOUSTOIMINTA

Evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain kuntoutusta koskeva säännös saatettiin vastaamaan muualla työeläkelainsäädännössä olevia kuntoutussäännöksiä vuosi sitten.

Näin ollen kirkkohallitus voi myöntää

- 1) työeläkekuntoutusta
- 2) työkykyä ylläpitävää varhaiskuntoutusta

2. TYÖELÄKEKUNTOUTUS

Työeläkekuntoutuksen edellytyksenä on aina lääketieteellinen peruste eli sellainen sairaus tai vamma, joka vaikeuttaa työssä selviytymistä siinä määrin, että työkyvyttömyysriskin voidaan arvioida kasvavan ilman kuntoutustoimia.

Tärkeää on, että kuntoutus voisi käynnistyä mahdollisimman varhaisessa vaiheessa ja näin ollen mahdollistaa henkilön työelämässä jatkamisen joko entisissä tai kokonaan uusissa tehtävissä (Kirkkohallituksen yleiskirje nro 12/2000).

Kuluneen vuoden aikana on neuvonnan lisäksi selvitelty työolosuhteiden muuttamisen mahdollisuuksia, järjestetty työkokeiluja, kustannettu kuntoutustutkimuksia ja tuettu ammatillista uudelleen koulutusta.

Lisätietoja kirkkohallituksessa antaa kuntoutussihteeri Paula Hernesniemi, puh. 1802 248.

3. TYÖKYKYÄ YLLÄPITÄVÄ VARHAISKUNTOUTUS

Kirkkohallituksen ohjeet varhaiskuntoutustoiminnasta (Kirkkohallituksen yleiskirje nro 12/2000) lähetetään tämän yleiskirjeen liitteenä.

Kirkkohallitus suosittaa, että kuntoutustoiminnasta tiedotetaan sekä seurakunnan työntekijöille että työterveyshuollolle.

Lisätietoja kirkkohallituksessa antavat eläketoimiston toimistopäällikkö Anja Kurki, puh. 1802 390 sekä kuntoutussihteeri Kaarina Mujunen, puh. 1802 383.

KIRKKOHALLITUS

Risto Junttila

Leena Rantanen

OHJEET KIRKKOHALLITUKSEN VARHAISKUNTOUTUSTOIMIN- NASTA

Kirkkohallituksen toteuttamalla varhaiskuntoutuksella tuetaan työntekijöitä, joiden **työkyky on alentunut. Tavoitteena on työkyvyn ylläpitäminen ja parantaminen sekä työkyvyttömyyden ennalta ehkäisy.** Varhaiskuntoutus toteutetaan kirkkohallituksen ohjeiden mukaan ja vuosittain hyväksytyjen määrärahojen perusteella.

KUKA VOI SAADA VARHAISKUNTOUTUSTA

Varhaiskuntoutukseen on mahdollisuus seurakunnan ja kirkon työntekijöillä (ei sopimuskumppanit).

- jotka kuuluvat **evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain (KiEL)** piiriin
- joiden työ- tai virkasuhde on kestänyt **viisi vuotta**
- joilla on toistaiseksi **voimassa oleva palvelussuhde**
- joiden viikottainen **työaika on vähintään 19 tuntia**
- joiden fyysinen tai psyykinen **terveydentila on alentunut** eri tekijöistä johtuen
- joiden **työterveyshuolto on selvittänyt ja toteuttanut** työpaikan työkykyä ylläpitävät ja parantavat toimenpiteet

Kuntoutuksen myöntäminen on harkinnanvaraista.

MITÄ VARHAISKUNTOUTUS ON

A. Varhaiskuntoutuskurssit

Alla, 1 ja 2 kohdissa mainitut kurssit ovat Kansaneläkelaitoksen (Kela) järjestämästä kuntoutuksesta annetun lain mukaisia ja Kelan rahoittamia (6 – 8 kurssia vuodessa). Näitä Kirkkohallitus anoo Kelalta vuosittain. Kirkkohallitus valitsee henkilöt kursseille.

1. Aslak (ammatillisesti syvennetty varhaiskuntoutus)
2. TYK- ryhmät (työkykyä ylläpitävä ja parantava valmennus)
3. Näiden lisäksi Kirkkohallitus järjestää ja rahoittaa muita varhaiskuntoutuskursseja (1- 2 kurssia vuodessa).

B. Terapiat

1. Psykoterapia voi olla yksilö- tai ryhmäpsykoterapiaa. Terapia on tarkoitettu ensisijaisesti niille, joiden työssä tulevat kirkon työn kuormittavat erityispiirteet esille. Psykoterapiaa tulee ensin hakea Kelan kuntoutuksena. Terapiaa ei tueta samanaikaisesti sekä Kelan että Kirkkohallituksen kuntoutuksena. Terapeutilla tulee olla riittävä psykoterapiapätevyys (Kelan hyväksymä). Edellytyksenä on, että työkyky on alentunut ja psykoterapialla arvioidaan saatavan oleellinen työkyvyn paraneminen.

2. Ilman Kelan päätöstä voidaan erityistilanteessa tukea kriisitilanteisiin liittyvää terapiaa enintään 15 kertaa.

3. Puheterapiaa tai muuta äänenkäytön harjoitusta voidaan korvata kuntoutuksena silloin kun sen tarve on erikoislääkärin toteama eikä sitä ole mahdollista saada terveydenhuoltojärjestelmän kautta.

C. Asiantuntija-apu työyhteisölle

Ongelmat työyhteisössä, huono ilmapiiri ja huonosti toimiva yhteistyö voivat heikentää sekä yksilön että työyhteisön työkykyä. Kuntoutustoimina työyhteisöön voidaan kohdistaa toimintakykyä parantavia kehittämistoimenpiteitä rahoittamalla asiantuntija-apua.

MITEN VARHAISKUNTOUTUSTA HAETAAN

Kaikkia kuntoutuksia haetaan Kirkkohallituksen omalla kuntoutushakemuslomakkeella.

Varhaiskuntoutuskurssit

Kurssimuotoiseen kuntoutukseen tulee liittää kuntoutustarvetta osoittava lääkärinlausunto (B-lausunto), mikä yleensä hankitaan työterveyslääkäriltä. Se ei saa olla puolta vuotta vanhempi. Työterveyshuolto havaitsee kuntoutuksen tarpeita luontevasti toteuttamansa terveyshuollon tarkastusten ja seurannan sekä tykytoiminnan yhteydessä. Jos lääkärinlausunto ei ole työterveyslääkärin antama, hakemukseen tulee liittää työterveyshuollon selvitys tai esimiehen lausunto työpaikan työkykyä ylläpitävistä ja parantavista toimenpiteistä. Kaikki ryhmät voivat olla valtakunnallisia tai alueellisia. Kuntoutusryhmät ovat yleensä heterogeenisiä, jolloin samassa ryhmässä voi olla kaikkia seurakunnan ammatti- ja työntekijäryhmiä.

Kursseja järjestetään erikseen valittavissa kuntoutuslaitoksissa. Kuntoutuskurssit ovat kolmiosaisia, kokonaiskestoltaan 21 – 35 vuorokautta. Niiden sisällöllä ja ohjelmalla

pyritään kokonaisvaltaiseen fyysisen, psyykkisen, sosiaalisen ja ammatillisen terveyden ja kunnon kohentumiseen ja työn- ja elämänhallinnan lisäämiseen.

Terapiat

Psykoterapiaa haettaessa tulee liitteenä olla psykiatrian erikoislääkärin lausunto ja Kelan kielteinen päätös. Kuntoutuspäätös tehdään yhdeksi vuodeksi. Psykoterapiaa voidaan myöntää enintään 3 vuotta Kelan myöntämä terapia mukaan lukien.

Puheterapiaa haettaessa tulee liitteenä olla foniatrian tai korva-, nenä- ja kurkkutautien erikoislääkärin lausunto.

Asiantuntija-apu työyhteisöille

Tätä kuntoutusta haetaan Kirkkohallituksesta saatavalla lomakkeella. Hakemukseen tarvitaan työnantajan suostumus.

MITEN VARHAISKUNTOUTUKSEN KUSTANNUKSET KORVATAAN

Varhaiskuntoutuskurssit

Aslak ja TYK, joille Kela on hyväksynyt Kirkkohallituksen esittämät henkilöt korvataan Kelan varoista (kuntoutuslaitoksen kustannukset, kuntoutusraha ja matkakustannusten korvaukset).

Kirkkohallituksen järjestämistä ja rahoittamista varhaiskuntoutuskursseista aiheutuneet kustannukset Kirkkohallitus maksaa antamansa kuntoutuspäätöksen perusteella. Kuntoutuslaitos lähettää omalta osaltaan laskun kustannuksistaan Kirkkohallitukselle. Näitten kustannusten korvaamisesta tulee olla tehty sopimus Kirkkohallituksen ja ko. kuntoutuslaitoksen välillä.

Silloin kun kuntoutus edellyttää työstä poissaoloa eikä työnantaja maksa kuntoutuksen ajalta palkkaa, voidaan maksaa kuntoutusrahaa, mikä on 70 % kuntoutuksen ajalta menetetyistä palkasta. Jos kuntoutuja on kuntoutuksen aikana saanut palkkaa, kuntoutusrahaa ei makseta tältä ajalta. Kuntoutusrahan maksamista varten tulee Kirkkohallitukselle lähettää kirjallinen selvitys myönnetystä palkattomasta virkavapaudesta ja pidätetyn ansiotulon määrästä sekä jäljennös verokortista.

Kirkkohallituksen rahoittamasta kuntoutuksesta aiheutuvat matkakustannukset korvataan halvimman julkisen liikenteen maksujen mukaan. Kuntoutuskurssien osalta matkakustannusten omavastuuosuus on 100 markkaa kunkin kuntoutusjakson osalta.

Terapiat

Terapian kustannukset korvataan kuntoutuspäätöksen perusteella. Kirkkohallituksen rahoittama terapia korvataan seuraavasti: Jos terapeutti on lääkäri, Kirkkohallitus korvaa 100 markkaa käyntikerralta, kuitenkin enintään sairausvakuutuslain mukaisen korvauksen jälkeen jäävän omavastuuosuuden määrän. Jos terapeutti ei ole lääkäri, Kirkkohallitus korvaa 250 markkaa käyntikerralta, kuitenkin enintään terapeutin palkkion määrän.

Terapiakäyntien matkakustannukset korvataan harkinnanvaraisesti halvimman julkisen liikenteen maksujen mukaan kuitenkin siten, että omavastuuosuus on aina vähintään 50 markkaa käyntikerralta.

Asiantuntija-apu työyhteisölle

Kirkkohallitus maksaa asiantuntija-avun kustannukset antamansa kuntoutuspäätöksen mukaan.

VARHAISKUNTOUKSEN SUHDE MUUHUN KUNTOUTUSTOIMINTAAN

Mikäli kuntoutuksen tarve on lääkinnällistä kuntoutusta, vaikkakin sen tavoitteena on työkyvyn ylläpitäminen ja parantaminen kuten kuntoutuslaitoshoito tai sairauskohtainen kuntoutuskurssi (tule-ongelmat, painonhallinta, sydänsairaus), tulee kuntoutusta ensisijaisesti hakea Kelalta. Jos tarvittavaa kuntoutusta on mahdollista saada terveydenhoidon palveluna, tulee sitä hakea ensisijaisesti sieltä.

Työvoimatoimiston ohjaus- ja neuvontapalvelut ovat kaikille avoimia ja maksuttomia.

Samaa kuntoutusta ei myönnetä toistamiseen. Varhaiskuntoutusta ei myönnetä samanaikaisesti ammatillisen kuntoutuksen kanssa.

Henkilö ei kuulu varhaiskuntoutuksen piiriin, vaan ammatillisen kuntoutuksen eli työeläkekuntoutuksen piiriin, jos häntä uhkaa työkyvyttömyys lähivuosina. Mahdollisimman varhain aloitetulla ammatillisella kuntoutuksella pyritään estämään työkyvyttömyyttä sekä parantamaan työ- ja ansiokykyä tavoitteena työkyvyttömyyseläkeratkaisun myöhentäminen tai välttäminen. Sisällöltään ammatillinen kuntoutus on lähinnä neuvontaa, työpaikalla toteutettavaa työjärjestelyä ja -kokeilua sekä työhön valmennusta ja työhön ja ammattiin johtavaa koulutusta. Työeläkekuntoutusta myönnetään evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain 5 §: n nojalla.